

Slováci predmývaním riadu ročne vyplytvajú Štrbské pleso

Bratislava, 21. apríl 2022 - **Do škôl mieri inovatívne zážitkové vodné vzdelávanie. Na školských dvoroch pribudnú dažďové záhradky, minimokrade, meteostanice či kúty divočiny. Školáci vďaka projektu „Voda pre našu budúcnosť“ dokážu za prvý rok jeho trvania ušetriť odhadom až 32 000 litrov vody.**

Slovensko postupne prichádza o to najvzácnejšie, čo má - vodu. Podľa Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) bol napr. celý minulý rok nadpriemerne suchý a odborníci zaznamenali až kritický nedostatok vlhky. „Najsuchšou oblasťou Slovenska je už pár rokov juhovýchodná časť Podunajskej nížiny, kde sa nedostatok zrážok prejavuje už od novembra 2020. V tom istom roku v apríli padlo najmenej zrážok za takmer 70 rokov,“ komentuje situáciu klimatológ Jozef Pecho zo SHMÚ. Tým, že celý svet bojuje s globálnym otepľovaním, využiteľné vodné zdroje môžu na Slovensku klesnúť do roku 2075 o 30 až 50 %, na západe a juhu Slovenska až o 70 %. Ružovo to nevyzerá ani s priemernou ročnou teplotou. Pred zhruba dvadsiatimi rokmi sa začala každým rokom zvyšovať a v priebehu najbližších dvadsiatich sa dá očakávať jej ďalšie navýšenie o približne 1,5 °C, a to najmä na juhu Slovenska.

K zastaveniu tohto negatívneho trendu môže prispieť každý, a to dokonca bez námahy. Stačí sa zbaviť domácich vodných zlozvykov. Napríklad na jedno umytie rúk spotrebujeme 3 litre vody, na sprchovanie 60 litrov a kúpaním sa vo vani môžeme minúť až 200 litrov. Jedným „veľkým spláchnutím“ toalety do kanála vypustíme 9 litrov. A čo také umývanie riadu? Podľa prieskumu Water Usage Report Nielsen, pri ručnom umývaní riadu spotrebujeme až 90 litrov, kým umývačka nám ušetrí 80 litrov a eko-program dokonca až 83 litrov vody na jeden cyklus. „Zhruba polovica slovenských domácností, ktoré umývačku riadu majú, však svoje riady aj predmývajú, pričom týždenne tak v jednej domácnosti zbytočne odtečie takmer 54 litrov vody. Za rok tak na Slovensku dokážeme ušetriť okolo 1,4 miliardy litrov vody len tým, že nebudeme riad predmývať. Pre predstavu, toto množstvo by poľahky naplnilo taký klenot Slovenska, ako je Štrbské pleso,“ vysvetľuje Kateřina Krestová, manažérka značky Finish.

Voda si zaslúži našu pozornosť nielen doma, ale aj na celoplošnej vzdelávacej úrovni. Bohaté skúsenosti s tým má Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica. Ich program Zelená škola beží na slovenských školách už 17 rokov. Práve preto, symbolicky ku Dňu Zeme, Živica spoločne so značkou Finish, odštartovali pilotný ročník environmentálneho projektu „Voda pre našu budúcnosť“. Základom je hravé, zážitkové, ale zároveň zodpovedné vzdelávanie o vode. Deti sa na školách naučia pochopiť hodnotu vody, a tým ju chrániť pre budúce generácie. Tiež sa budú venovať problematike sucha a klimatickej zmeny. „Na vybraných ôsmich školách v rámci celého Slovenska si deti s učiteľmi spravia vodné audity a zistia, kde a ako konkrétne vedú vodu ušetriť. V školských areáloch si zároveň vybudujú záhrady s rôznymi vodnými prvkami, napríklad minijazierkami, zrážkomermi či retenčnými nádržkami. Podľa našich odhadov za jeden rok môžeme len na týchto školách ušetriť až 32 000 litrov vody, odučiť vyše 12 000 hodín o vode alebo zlepšiť mikroklima školských dvorov pokosením takmer 6 hektárov trávnikov iným spôsobom,“ hovorí Zuzana Gallayová zo Živice a dopĺňa: „Oceňujeme, že sa do projektov spojených s udržateľným rozvojom krajiny čoraz viac zapájajú aj značky fungujúce na slovenskom trhu,

akou je aj Finish.“ Projekt svojimi odbornými skúsenosťami podporia aj odborníci zo SHMÚ, ktorí vedia školám v rámci vzdelávania poskytnúť klimatické dáta a poradenstvo.

Skúsenosti z pilotného ročníka sa následne prenesú do všetkých 250 škôl z programu Zelená škola a ušetrené hektolitry vody ešte viac prispievajú k jej záchrane pre našu budúcnosť. Zapojiť sa bude môcť aj verejnosť, a to kúpou kapsúl do umývačiek riadu Finish, kedy z každého jedného predaného balenia poputuje 20 centov na projekt „Voda pre našu budúcnosť“ a vzdelávanie detí o vode. Aj vybrané školy sa už na projekt tešia. *„Naša škola má svoju záhradku už 4 roky, je neoddeliteľnou súčasťou outdoorového vzdelávania. Žiaci ju radi využívajú, nakoľko sa v nej prepájajú takmer všetky vyučovacie predmety od prírodovedy, cez matematiku, fyziku až po chémiu. V našej záhrade už teraz zachytávame dažďovú vodu, máme napájadlo pre vtáčiky a hmyz - minijazierko, vybudovali sme vlastnú studňu. Vďaka tomuto projektu plánujeme jazierko zväčšiť a založiť dažďovú záhradu,“* prezrádza Katarína Bugáňová zo ZŠ Pohraničná v Komárne. Ďalšie školy zapojené do pilotného ročníka projektu sú Spojená škola Pankúchova v Bratislave, ZŠ a MŠ v Smoleniciach, základné školy v Oravskej Jasenici, Badíne, Rakovci nad Ondavou, Hanušovciach nad Topľou a súkromná základná škola v Novej Dubnici. Všetky zapojené školy majú medzinárodný certifikát Zelená škola.